รายงานโรคและภัยสุขภาพที่น่าสนใจตามแนวชายแดน

ประจำสัปดาห์ 31 ต.ค. - 6 พ.ย. 2567

เหตุการณ์อื่น ๆ ที่สำคัญประจำสัปดาห์

- สถานการณ์โรคไข้หวัดนกชนิด H5N1 ในรัฐโอเรกอน ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยพบเชื้อโรคดังกล่าวในสุกรเป็นครั้งแรก ในฟาร์มที่ไม่ได้เป็นฟาร์มสุกรเชิงพาณิชย์ (ฟาร์มเลี้ยงหลังบ้าน) ซึ่งเป็นผลมาจากการเฝ้าระวังโรคอย่างใกล้ชิดในสัตว์ชนิดอื่น ๆ เนื่องด้วยมีการระบาดของโรคไข้หวัดนกในสัตว์ปีกในพื้นที่ดังกล่าว ช่วงกลางเดือนตุลาคมที่ผ่านมา ผลการตรวจทางพันธุกรรมของเชื้อ H5N1 ที่ตรวจพบในสุกร 1 ตัวนั้น พบว่ามีสายพันธุ์เดียวกับที่ตรวจพบได้ในนกป่า ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวพบการระบาดของโรคไข้หวัดนกในสัตว์ปีกในหลายรัฐทางตะวันตกของสหรัฐ ฯ ด้วยเป็นเส้นทางอพยพของนกป่าและไม่มีความสัมพันธ์กับการระบาดของโรคไข้หวัดนกที่พบในวัวนมที่มีการระบาดในสหรัฐ ฯ ช่วงก่อนหน้านี้ ขณะนี้ยังไม่พบหลักฐานการแพร่เชื้อไข้หวัดนกระหว่างสุกรด้วยกันหรือจากสุกรไปยังคน แต่ต้องทำการเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิดต่อไป ข้อเสนอแนะแนวทางการเฝ้าระวังโรคในประเทศไทย โดยสังเขป ได้แก่ การประสานงานกรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช กรมปศุสัตว์ ในการเฝ้าระวังผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการในนกป่า โดยเฉพาะพื้นที่ในเส้นทางอพยพ เฝ้าระวังสัตว์ปีกป่วยตายผิดปกติโดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีการเลี้ยงสุกรและสัตว์ปีกในละแวกเดียวกัน หากพบเหตุการณ์ผิดปกติ รีบแจ้งข่าวทันที โดยผ่านกลไกศูนย์ประสานงานสุขภาพหนึ่งเดียว พร้อมกำชับแนวทางการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกในคนไปยังสถานพยาบาล หากพบผู้ป่วยมีอาการผิดปกติทางระบบทางเดินหายใจให้สอบถามประวัติเสี่ยง เช่น การสัมผัสใกล้ชิดสัตว์ปีก นกป่า รวมทั้งสุกรในช่วง 7 วัน ก่อนมีอาการป่วย หากมีประวัติสัมผัสและมีอาการเข้าได้กับนิยามผู้ป่วยสงสัยให้รีบรายงานโรคตามแนวทางการรายงานโรคภายใต้ พ.ร.บ โรคติดต่อ พ.ศ. 2558 และให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล รวมทั้งดำเนินการสอบสวนโรคร่วมกันระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ภายใต้กลไกการดำเนินงานตามแนวทางสุขภาพหนึ่งเดียวในพื้นที่

“ โรคหัด ” พบได้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ การป้องกันดีที่สุด

ข้อมูลจากรายงานการเฝ้าระวังเหตุการณ์ กรมควบคุมโรค สัปดาห์ที่ 44 ระหว่างวันที่ 28 ตุลาคม - 3 พฤศจิกายน 2567 พบผู้ป่วยโรคหัดเป็นกลุ่มก้อนในโรงงานแห่งหนึ่งที่อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา จำนวน 9 ราย เพศชาย 4 ราย เพศหญิง 5 ราย ผู้ป่วยทั้งหมดสัญชาติเมียนมา อายุระหว่าง 26 - 36 ปี ไม่มีประวัติการได้รับวัคซีนป้องกันโรคหัด ขณะนี้มีผลการตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการพบเชื้อโรคหัด จำนวน 6 ราย และเข้าข่ายสงสัยอีก 3 ราย ผู้ป่วยทุกรายมีอาการเริ่มต้นคล้ายคลึงกัน คือ มีไข้ ไอ มีเสมหะ มีน้ำมูก ตาแดง มีผื่นตามตัว ข้อมูลการเฝ้าระวังโรคหัดจากฐานข้อมูลโครงการกำจัดโรคหัด กรมควบคุมโรค ข้อมูลระหว่างวันที่ 1 มกราคม – 30 ตุลาคม 2567 มีรายงานผู้ป่วยไข้ออกผื่นหรือสงสัยโรคหัดทั้งสิ้น 8,106 ราย พบผู้ป่วยที่ได้รับการยืนยันผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ 3,475 ราย พบว่าแนวโน้มผู้ป่วยโรคหัดเพิ่มสูงขึ้นตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2567 ซึ่งสูงกว่าจำนวนผู้ป่วยในช่วงเวลาเดียวกันของสามปีที่ผ่านมา โรคหัดเป็นโรคที่คุ้นเคยเป็นอย่างดีแต่ส่วนใหญ่เข้าใจว่าพบได้เฉพาะในเด็กเท่านั้น แต่ทั้งนี้ผู้ใหญ่สามารถเป็นโรคนี้ได้เช่นกัน โดยเฉพาะกลุ่มผู้ใหญ่ที่ยังไม่เคยได้รับวัคซีนป้องกันโรคนี้มาก่อน ปัจจุบันอุบัติการณ์ของโรคหัดจัดอยู่ในภาวะที่ทั่วโลกต่างเฝ้าระวัง ตามคำประกาศเตือนขององค์การอนามัยโลก เพราะสามารถติดต่อแพร่กระจายได้อย่างรวดเร็ว อีกทั้งภาวะแทรกซ้อนจากโรคหัดยังอาจเป็นอันตรายจนถึงขั้นทำให้ผู้ป่วยเสียชีวิตได้ โรคหัดเกิดจากเชื้อไวรัสหัดพบได้ในจมูกและลำคอของผู้ป่วย ติดต่อโดยการ ไอ จาม หรือพูดคุยระยะใกล้ชิดกับผู้ป่วย แพร่กระจายได้ง่ายจากการหายใจเอาละอองฝอยของอากาศที่ปนเปื้อนเชื้อไวรัสจากผู้ป่วยเข้าไป ทั้งนี้ผู้ป่วยสามารถแพร่เชื้อได้ 4 วันก่อนมีอาการผื่นขึ้นไปจนถึงหลังผื่นขึ้นแล้ว 4 วัน อาการของโรคเริ่มด้วย มีไข้ น้ำมูกไหล ไอแห้ง ๆ ตลอดเวลา หลังจากนั้นจะมีไข้สูง ตาแดงกำและตาแฉะ อาจมีไข้สูงประมาณ 3 – 4 วัน จึงเริ่มมีผื่นขึ้นลักษณะผื่นนูนแดงติดกันเป็นปื้น ๆ ซึ่งภาวะแทรกซ้อนรุนแรงที่สำคัญ คือ อาการปอดอักเสบและสมองอักเสบซึ่งเป็นสาเหตุของการเสียชีวิตได้ โรคหัดไม่มียารักษาที่จำเพาะการรักษาเป็นไปตามอาการ การป้องกันที่ดีที่สุดโดยเฉพาะในเด็กเล็กคือ การฉีดวัคซีนป้องกัน การประชาสัมพันธ์และการรณรงค์เพื่อให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญและนำบุตรหลานเข้ารับการฉีดวัคซีนตามเกณฑ์ที่กำหนดของกระทรวงสาธารณสุขอย่างต่อเนื่องจนครบนับเป็นการป้องกันที่ดีที่สุด

ข้อแนะนำสำหรับเจ้าหน้าที่

เจ้าหน้าที่แจ้ง อสต. ประสานกับ จนท. สาธารณสุข ร่วมกันให้ความรู้แก่ลูกบ้านเกี่ยวกับโรคหัด โดยให้ทราบถึงสาเหตุ อาการ การติดต่อและวิธีป้องกัน โดยเฉพาะหากลูกบ้านมีอาการไข้ออกผื่นแนะนำให้รีบพบแพทย์ทันทีและถ้าแพทย์วินิจฉัยว่าเป็นโรคหัดให้หยุดงาน หยุดเรียน หลีกเลี่ยงการเดินทางไปในพื้นที่ที่มีประชากรหนาแน่น เพื่อลดการแพร่กระจายโรค สำหรับผู้สัมผัสใกล้ชิดกับผู้ป่วยควรเฝ้าระวังอาการไข้ร่วมกับการมีผื่นอย่างใกล้ชิด ในช่วงที่มีอาการควรสวมหน้ากากอนามัยและหลีกเลี่ยงการอยู่ใกล้ชิดกับผู้อื่น การป้องกันที่ดีที่สุดโดยเฉพาะเด็กเล็กควรได้รับวัคซีนป้องกันโรคหัด 2 เข็มที่อายุ 9 เดือน และ 1 ปีครึ่ง โดยเข้ารับวัคซีนได้ที่สถานพยาบาลสาธารณสุขใกล้บ้าน สำหรับบุคลากรทางการแพทย์ควรสำรวจความครอบคลุมของวัคซีนในพื้นที่และควรเพิ่มการฉีดวัคซีนในกลุ่มเป้าหมายให้ได้อย่างน้อยร้อยละ 95 เพื่อป้องกันการระบาดของโรคในชุมชน กรณีพบผู้ป่วยไข้ออกผื่นหรือสงสัยหัด ให้ผู้รับผิดชอบดำเนินการสอบสวนโรคและเก็บตัวอย่างเลือดส่งตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการภายใน 48 ชั่วโมง แล้วรายงานผู้ป่วยโรคหัดผ่านฐานข้อมูลโครงการกำจัดโรคหัดพร้อมกับทำการค้นหาผู้สัมผัสใกล้ชิดที่มีความเสี่ยงสูงเพื่อป้องกันการกระจายเชื้อโรคหัดในชุมชน

ติดต่อ
oic.ddc@gmail.com
02-5903832
www.ddc.go.th/oic

รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล โดย

OIC DDC

โครงการพัฒนาขีดความสามารถการทำงานร่วมกับหลายภาคส่วนเพื่อการตรวจจับและตอบสนองต่อภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขในพื้นที่ชายแดน
สำนักงานความร่วมมือระหว่างประเทศ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
สนับสนุนโดยศูนย์ความร่วมมือ ไทย - สหรัฐ ด้านสาธารณสุข

อ้างอิง

- https://www.rama.mahidol.ac.th/th/knowledge_awareness_health/06jan2020-1612
- https://shorturl-ddc.moph.go.th/RN0Qc
- ข้อมูล : สถานการณ์โรคหัด (Measles) ประเทศไทย ข้อมูล ณ วันที่ 30 ตุลาคม 2567 เรียบเรียงโดย : ภูมิภัทร ยอดชมภูฉัตรมงคล ส้มแป็น ภาวินี ด้วงเงิน กลุ่มพัฒนาระบบเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาโรคติดต่อ กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค
- ข้อมูล : จัดทำโดย น.สพ. ธีรศักดิ์ ชักนำ กลุ่มงานโรคติดต่อระหว่างสัตว์และคน
- กองโรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ณ วันที่ 4 พฤศจิกายน 2567
- ข้อมูล : จัดทำโดย สพ.ญ.ดร.เสาวพักตร์ ฮั้นจ้อย กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ณ วันที่ 4 พฤศจิกายน 2567
- ขอบคุณภาพจาก : https://www.thairath.co.th/news/local/2573521
- ขอบคุณภาพจาก : https://cth.co.th/viral-rash/
- ขอบคุณภาพจาก : https://health.kapook.com/view279101.html